

1. अनिर्वाच्यः

अनिर्वाच्यस्यैतत् हरिपदवचः किन्तु करवै
जगद्यासं व्योमाऽस्पदमिममहं कुत्र विचरै
परब्रह्मात्मानं मदधिकरणं कं विकलयै
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ॥ 1

2. पथिकस्नेहः

श्रियं लक्ष्मीं वाञ्छन् यदि यतनमद्वैव विदधे
तदीयं सरव्यं मे पुनरपि स लक्ष्मीं हि चकमे।
समो मार्गो यन्नौ बत भवति सरव्या सह सुखं
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ॥ 2

3. वेदोद्धरणहेतुः

पुरा क्षीणं पाथो दनुजगण कालादिवशतः
समुज्जहे वेदं किमुत निज सत्त्वप्रकटितेः।
धियो ध्येयं दातुं जनिवलय.मुच्छेतु.मथवा
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ॥ 3

4. श्रीवासः

श्रियं श्रीवासोऽयं धरति परवात्सल्यमतिमान्
श्रियो वात्सल्यं सं-भजति नितरां भाममुखतः।
श्रितश्श्रीवत्सेति प्रथितविभवै.दैवतगणैः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ॥

5. सुकृतहेतुः

चतुर्णा वेदानामनुदनमधीत्याऽसि सुकृती
कृतं कार्यं ते यत् प्रदिशाति स एको व्यपदिशेत्।
सखे जानीह्येतं सुकृतितममध्यस्तभुवनम्
स्वकां गोविन्दोऽयं द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥ 5

6. पथां गम्यम्

विलीयन्तेऽध्वानो बहुविधमहामोहगहनाः
परे ब्रह्मण्यस्मिन् पृथुमहितसत्त्वे ध्रुवपदे।
जगच्चारंचारं विश चरम पद्यां मधुरिपोः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥ 6

7. श्यामवर्णेन न प्रेयान्

अयं मेघश्यामो यदि भवति सौन्दर्यरसिकः
तदा कृष्णो वर्णः किमुत भवतात् मोहकतमः।
प्रियस्संकर्षत्वात् स तु भवति वर्णेन न भवन्
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥ 7

8. सुवर्णविमानम्

विमानं सौवर्णं किमिह कुरुते बोधमनिशं
न चैते भावास्ते ऽमितपरिमितौ मानसुशकाः।
न वृद्धिहासौ सुच्छविरयिमतस्त्वात्मसुनिधेः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥ 8

9. सर्वधर्म परित्यागः

त्यजेधर्माधर्मौ शरणमहमस्मीति वचनात्
न कर्तव्यं किञ्चित् प्रभुरवति चेत्ते तव मतिः।
अनालस्याद्वेवं भज निरतमात्मार्पणधिया
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥ 9

10. सौन्दर्यमोहः

इयं सुभ्रूस्तन्वी जनयति मुदं मोहकुतुकं
युवा स्निग्धो वा तौ तरुणरसिकावेष तु पुनः।
पतिस्सौन्दर्याणा-मतनुतत-माप्नुष्व मनसा
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥ 10

11. श्रीदेवी भूदेव्योः वक्षस्त्थलनिवासः

मही लक्ष्मीस्यातां प्रथमत इमे जीवनकृते
जनानां सर्वेषा-मननविधिना क्रामयति यः।
स्वयं वक्षोदेशो दधति जगतीपालकतमः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥ 11

12. द्वयमद्वयम्

द्वयं सर्वं पाणी पदयुगमथ श्रोत्रयुगलं
अमू नेत्रे लक्ष्ये खलसुजनशिक्षाऽवनचणे।
तथाऽप्यद्वैतोऽयं भुवनगणरक्षैकनिपुणः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥ 12

13. कटिहस्तः

कटौ हस्तं कृत्वा प्रभुरयि विलासं प्रथयते
महाराजो गोप्ता पुरजननिकायस्य जगताम्।
अहं वर्ते मा भेः शरणमहमित्यैक्षयदहो
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्। १४

14. वरदहस्तः

वरं दत्ते देवो गुणगुणिविवेकेन जनुषां
अतः प्रहीभावी नमनविधिनैवार्हति जनः।
तदादानोपायं समवगमयन् पादशरणम्
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्। १४

15. पटीरपुण्ड्र हेतूत्रेक्षा

पटीरं पुण्ड्रार्थं धरति रमणीयं भृगुदिने
भृगो रोषाविद्धं चरणतलघातं स्मृतिपथे।
दधानस्त्वं चित्प्रशममभिलक्षय्य तनुते
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्। १२

16. पटीरपुण्ड्र सन्देशः

त्रयं पुण्ड्राणां यो विदधिदिह लोकाय कुरुते
प्रबोधं प्रोत्थाने तपन गुण दोष त्रितयतः।
निजं रेतश्चोर्ध्वं गमयति सुधां योगकलितां
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्। १३

17. त्रिपुण्ड्र प्रयोजनम्

त्रिपुण्ड्रं लक्ष्मस्वं कुरुत हरिभक्ता यत इदम्
न्हुते भ्रूमध्यं वो हरति परिदृष्टिं नियमतः
हरेरूपघ्यानं भवति सुलभं हृष्यति ततः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम् ।

18. चुबुके पटीरलेपः

पुरा गोपस्याभ्रे-र्निहतिकृत नैजक्षतिमतः
पटीरस्याऽलेप. श्वुबुकयुगलेऽधायि महितः
हुवानो बाधाङ्कं हसितवदनं शिक्षयति भोः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम् ।

19. कस्तूरीतिलकम्

यथा स्पष्टीभूता समजननवर्गस्य समता
मृगः पक्षी कीटः भगवदुदिता इत्यनुदिनम् ।
कलं धत्ते श्यामं मृदमदमसौ ब्रह्मजनकः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम् ।

20. चरणौ

ययोस्सेवालाभा. ददितिजमुखा उत्तमगणाः
स्वमुत्थानं प्राप्तुं परिचरणमिच्छन्ति शतशः ।
ततस्सेवेयाऽहं तदजपितृ पादौ प्रतिदिनम्
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम् ।

21. वराहस्य स्थानम्

22. वराह दर्शनम्

प्रशस्तं कासारं मलहरणमध्युष्य दयते
स पोत्री भूजानिः जगदवनदक्षो विजयते
वराहं नित्यं वो वरमहनि नक्तं च कुरुतां
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ।

23. वेङ्कटाचलम्

महामेरोस्सूनुः धरणिधरराजः कृतयुगे
तपस्तेपे पत्युः जगत उपयातुं सदनताम्।
ययौ दान्तोऽसौ वे.ङ्कटगिरिवरो यस्य पदवीं
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्।।

24. शेषाचलम्

विवादे सञ्चाते हरिशयनस्मीति बहुधा
पुरा दृसे शेषे श्वसनमुखतोऽध्मापयदसौ।
अहिं जीर्णं शेषाचलं मनु निवत्स्याम्यदयत
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहितं संस्थां प्रदिशताम् ॥

25. नारायणाचलम्

चलं चित्तं नारं दृढमचलमात्तं विधति यः
स विरव्यातो देवो विधरत इदं सर्वहृदयम्।
ततः ख्यातो नारायणगिरिरमुष्योदवसितम्
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

26. वृषभाचल

श्रुतौ प्रोक्तशशकः ननु वृषभनामा त्वच्चरणयोः
सदा भक्त्यावेशाद् विरचयति सेवां परिचरः।
तदीयाद्रिशशस्तो वृषभगिरिरस्ति क्रतुपते
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

27. वृषाद्रि ख्यातिः

वृषा पर्जन्योऽयं-हृदनदनदीर् यस्य शिखरे
सुवर्षेणाऽसिञ्चन् सलिलपरिपूर्णान् दधिमाम्।
वृषाद्रीतिरव्यातिं सहजरुचिरासेचनकताम् (आसेचनकम् - दर्शनात् तु मेरन्तो नास्ति)
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

28. अञ्जनाद्रिनामा - हनुमत्सेवायाः

यदीयाऽगन्तृत्वं मनसि विनिधाय स्तुषु बुधा- (स्तुः - सानुः)
ऽञ्जना देवी चक्रे कुशलवरिवस्यां गिरिवरे।
हनूमन्तं सूतुं प्रथितगिरिरासीत् तदभिधः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

29. अञ्जनाद्रिनामा - कल्याणत्वात्

अनन्यं प्रेमाणं परिणयमुखं यस्य सविधे (वश- कान्तौ)

समञ्जन्तोऽन्योऽन्यं किल वरवधूहन्यविरतम्।

अतोऽयं सुरव्यातोऽञ्जनशिखरिकल्प्याणनिलयः

स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ।

30. गरुडादि

सुपर्णस्ते वाहो विषधरभयापन्नसुयशः

प्रभोस्सेवां यस्य श्रितजनसमाह्वानविधिना ।

करोतीति ख्यातिर् गुरुडगिरिसन्दर्शनविधेः

स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् । ।

31. कलाधारी - खमणः

कला धत्ते रामाः चतुरधिकषष्टिं तु रमणः

स्वयं रामो देवो मनसिजपिता मोहनतनः ।

महामोहाव्याजो नटवरजगन्नाटककरः

स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिङ्गताम् ॥

32. घण्टानाद स्मरणम्

प्रगे सायं घण्टा नदति किल नीराजनविधेः

महानैवेद्यस्याऽप्यपि समयमावेदयति मे।

तदा गोविन्देति स्मरणमनुवाद्यैव सरमै

स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशाताम् ॥ ३४

33. यात्रायां गोविन्दस्मरणन्तु कीलकम्

त्याकामार्गारोहः परिवहन सोपानसरणी
भुवशशैलोदेशं गमयितुमलं किन्तु चरमम्।
विना गोविन्देति स्मरणमिह यात्रा न सफला
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयराहित संस्थां प्रदिशताम्॥

34. गोविन्द नामा - धेनुपालकः

गवां धेनूनां योऽवति निचयमात्मप्रियतमः
इदं गव्यं पुष्यात् मनुजकुलवृद्धिं द्रढयत।
मतिं गोरक्षायै मम भवति नामेति कथयन्
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयराहित संस्थां प्रदिशताम्॥

35. गोविन्द नामः वेदोद्धारकत्वम् - मत्स्यावतारः

गवां वै वेदाना.मपहरणकामं दनुजनिं
पुराकल्पे सोमं जलधिचर.मुन्माप्य शफरः
चतुर्णां राशिं यः श्रुतिविदित सत्वोविधि ततः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयराहित संस्थां प्रदिशताम्॥२१

36. कलियुगे गोविन्द नामः वेदोद्धारकत्वम्

कलेः काले लोके क्षयमुपगते वेदविततेः
अधीतिस्थाने स्वं गुरुकुलमहौघं दिशि दिशि।
गवां वाचां विन्दो निखिलजनधर्मार्थसुधुरः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयराहित संस्थां प्रदिशताम्॥

37. केशादानेन गोविन्द नाम्नः दीक्षासूचकत्वम्

नृणां केशान् गा यः शमलगण संसूचनपरान्
नवां दीक्षां धर्मे हरिभजन दीक्षैकसुपथे
श्रिता मे सन्तीति प्रथयितुमलं स क्षपयते
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ।

38. गोविन्द नाम्नः केशवापनहेतुत्वम्

मृताऽमेध्येयं त्वक् परिमर्मिताऽपि भ्रमयते
ततो व्यावर्त्य वो हृदयमिति सन्दापयति गाः ।
मदीयेयं यात्रा भ्रमनिरसनायेति गमयन्
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् । २२

39. गोविन्द नामा - स्वप्रकाशकिरणवान्

गवां काशानां वा किरणगणयूथस्य सुनिधिः
स्वतरसंसिद्धानां सकलजनुषां द्योतनविधेः । ।
अहोरात्राभ्यां यो विसृजनतिरोधानगुणिकः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् । १९

40. दर्शनभोगः

महासंवर्तान्नौ पतितमपि शैत्यं कलयते
यदीक्षालेशोऽयं श्रमहरणसामर्थ्यमहिमा ।
तदर्थं सद्भक्ता अवसरमभीप्सन्त इमके
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ।

41. शङ्खचक्रौ न स्तः

जहौ चक्रं कृष्णो मतिमदुपलक्ष्यैव धिषणा
अमीभिः किं कुर्या प्रहरणगणैरित्यकवत्।
पुनश्शङ्खं हित्वा निजविबुधनेतृत्वकथया
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

(कुड़- शब्दे)

42. शङ्खचक्रौ न स्तः - तोण्डमानाय दानम्

अयं त्रेतायां प्रागभयवरदानो रघुवरः
पुनः कृष्णत्वं वेङ्कटपतिविभूतौ प्रकटयन्।
रथाङ्गं कम्बु स्वाश्रितनृपतयेऽदात् रणजये
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

43. कीर्तनास्वादी

वशंवादी पत्या उपयमनसंस्कारवशतः
मनोङ्गं दाम्पत्यं कवयितुमहो प्रेमकलहम्।
असिं प्राहैदेवः सहजकविवेषेण रसिकः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

44. कीर्तनास्वादी

विपश्चिन्मेधावी प्राहित उदितो नन्दकवरः
सविस्रम्भालापान् सपदि रमणीयं विरचयन्।
यदीयं संप्राप्नोत् प्रणयममितं गीतचरितः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

45. कीर्तनास्वादी

विचरव्यौ दोषज्ञोऽन्नमयकविराट् पण्डितवरः
प्रभोः पद्मावत्याः प्रणयकलहोत्रेक्षकतमः।
अनूनं वृत्तान्तं स्वरचितकृतौ यस्य कृपया
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

46. अधर्मर्णत्वम्

त्रिलोकीनाथोऽयं परिणयमहायाऽगतजन-
प्रदिप्रावारेभ्योऽभ्यवहृतिकृते ऽनन्यविभवः।
मयोभो.स्साक्षित्वे स्वय.मृण.मगात् वैश्रवणतः।
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

47. ऋणापाकरणस्य दृष्टान्तभूतः

अपाकार्यं सर्वैरुधम.मृण.मेतद्धि सुकृतं
ततो दत्ते वृद्धिं शिवसवयसे धार्मिकवरः।
असौ तदृष्टान्तो विलसति धराया.मृजुपथः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

48. धनिकः

भुवो लोकस्येश.स्त्रिभुवनपतिः जन्युहृदये
वरीवर्तीशानो निरधिकधनी माधवपदः।
जन.स्तस्यैश्वर्यं त्रिपद.ममितं नाऽपि मनुते
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

49. सप्तगिरिवासः

महीध्रा॒स्सप्ता॑स्या॑वसथपद्॒वीं यान्ति॒ महता॒
तपो॒ध्यानेना॑मी॒ सुरमुनिगणा॑ः पेदिर॒ इमाम्।
तदीया॑सेवाया॑ः मुदितमनसा॒ नाम॒ विदधे॒
स्वसिद्धां॒ गोविन्दो॒ द्वयरहित॒ संस्थां॒ प्रदिशताम्।।

50. सप्तचक्रस्वामी

शरीरे॒ षड्क्रं॒ पवनधरणात्॒ कुम्भकपथे॒
जनो॑तीत्या॑ध्यास्ते॒ भुजगसरणात्॒ सप्तमपदम्।
यदीया॑लोकस्यात्॒ प्रसृतगुरुयोगा॑स्तिफलभाक्॒
स्वसिद्धां॒ गोविन्दो॒ द्वयरहित॒ संस्थां॒ प्रदिशताम्।।

51. ब्रह्मोत्सव सम्भ्रमी

पुराकल्पे॒ ब्रह्मा॒ सदधिवसतिं॒ न्यासविधिना॒
प्रतिष्ठायज्ञे॒ यं॒ ध्रुवपदधिया॑साद्य॑.दिमम्।
तदारभ्य॒ ब्रह्मोत्सवविधिसपर्या॑ विदधते॒
स्वसिद्धां॒ गोविन्दो॒ द्वयरहित॒ संस्थां॒ प्रदिशताम्।।

52. ध्वजारोहणम्

ध्वजारोहो॒ ब्रह्मोत्सवमखमुखे॒ यस्य॒ लषते॒
ध्वजस्तम्बस्योर्ध्वं॒ गरुडपटमुच्छत्य॒ यजताः।
पनायन्ते॒ ताक्षर्यू॑ मृदुडयनसौरव्याय॒ तु॒ हरे॒:
स्वसिद्धां॒ गोविन्दो॒ द्वयरहित॒ संस्थां॒ प्रदिशताम्।।

53. शेषवाहनम्

सुखं शेते यस्मिन् पयउदधिगर्भे हरिरसौ
स शेषोऽत्राऽगत्य प्रभुशकटरूपेण रमते।
महौन्नत्यानस्वी विवधचरिता वेङ्कटपतिः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

54. हंस वाहनम्

पयः क्षीरं नीरम् न हि समपदार्थे पुनरिमे
मरालो विङ्गेऽयं सदसदुभयं वेकुमुचितम्।
विवेकं रथ्याया- मुपदिशति यो हंसगमनः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

55. सिंह वाहनम्

विमाने पञ्चाऽस्याः प्रदिशि हरिराजो निवहते
महत्त्वं तदेवीगुणभरितमर्माऽत्र घटते।
अयं सौभ्रातृत्वात् गिरिवरसुतालक्षणयुतः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

56. मौक्तिकच्छदिः

सितं स्मेरास्यं तद्ग्ललसित कुन्दानि मुकुटम्
शितं खडं श्रेष्ठं वसनमवदातं निजयशः।
ततशुक्तिच्छत्रे विहरति सितांशुस्वसृपतिः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

57. कल्पवृक्षवाहनम्

भुवं नित्यं भूजा. नवितु. मवतीर्णोऽस्मि विविधे
तरा. वीक्षध्वं मां दलसुमसमि. द्वारुफलदम्।
इमं विश्वासं यः प्रजनयति कल्पद्रु. तलगः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

58. सर्वभूपाल वाहनम्

भुवः पाला यस्य स्थितिगतिविधीन् कुर्वत इमे
कलालेशा. देष प्रभवति सुनिर्वाहनिपुणः।
अतो भूपालानां वहनविधिनोज्ञमितरयिः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

59. मोहिनी अवतारी

महाविष्णोर्माया भवति महतामप्यसुलभा
नितान्तं मोहान्धुं प्रसभ. मुररीकारयति च।
रहस्यं मोहिन्याः वसनधरणात् स्मारयति यः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

60. गरुड वाहनम्

विहर्तु यस्स्वैरं सकलजगदुत्पातशमनः
चितौ भास्वन्तं तं श्रुतिविहितरूपं खगपतिम्।
गरुत्मन्तं युङ्गे गिरिविहरणे यज्ञपुरुषः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

61. हनुमद्वाहनम्

हनू विद्याभेदं स्पृहयति वचस्सन्धिमसृणम्
परं पारं प्राप्तो हनुमदभिधस्सेवत इमम्।
तपोविद्यालक्ष्यं हरिवरयुतं ज्ञानफलदम्
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

62. स्वर्णरथः

रथो देवस्याऽयान् कनकमय उत्तुङ्गशिखरः
पताकौन्नत्यं तत्प्रभुपदविभावं प्रथयते।
विलोकध्वं पापा.नपनुदत रम्यात्मविभवम्
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

63. गजवाहनम्

गजाधिष्ठाताऽयं दुरितदलनायाऽतिबलवान्
चतुर्वर्गत्राता भवभयविधून्वन् शुभमतिः।
समायाति श्रीशः सकलवरदानो भयहरः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

64. सूर्यप्रभावाहनम्

ध्रुवं रोगज्ञानं भवति नयनात् किन्तु कुरुते
महारोगाधातं गरुडगिरवासाक्षि किमहो।
प्रभेनस्य त्रायेताऽच्युतविहरणाधारहटितेः (हट दीप्तौ)
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

65. चन्द्रप्रभावाहनम्

महीमाराच्चन्दन् जलधितनयो धान्यनिवहम्
लतावीरुत्सङ्घं प्रचुरमभितो वर्धयति ह।
इमं श्यालं रूढस्सह विहरते भावुकवरः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

66. अश्ववाहनम्

अहं कल्कीभावा दवतरणमेष्यामि विबुधान्
सुगोपाये धर्मं दनुजखलमुन्मथ्य जगति।
हयाङ्गरोहादेवो विशदयति सम्माविविभवम्
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

67. पल्यङ्किका उत्सवः

नरो मां जानीतां हृदयदहरस्थं हितमतिम्
समाजाङ्गीभावात् विचरतु सखित्वेन निरतम्।
प्रबोधायैवायं भ्रमति किल पल्यङ्कवहनः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

68. चक्रस्नानम्

यथा स्वामी मोदा दवभृथविधौ पुष्करवतीं
समासन्नो यज्ञं नियतपरिपूर्ति छलयते।
स्वचक्रस्नानेन द्विजवरसुभक्ताह्लादकरुणः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

69. ध्वजावरोहणम्

उपक्रान्तं कार्यं प्रतनु परिपार्यैव सुकृती
भवेरित्याहेदं ध्वजपट. मवाऽरोहय. दसौ।
समाहानं नूनं क्रमयति विमोकं क्रतुषु यः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

70. मृगया यात्रा

सदाहिंसावृत्ति-प्रकृतखलसद्धान् परिहरन्
सुरक्षा साधूनां मम विधिरिति ब्रूत उचितम्।
महोत्साहो देवो निजमृगयया रक्षणसुधूः।
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

71. वसन्तोत्सवः

वसन्तर्तुः कालं नवसमविशेषं सवविधेः
नवानां रात्रीणां रघुवरमह. स्मूचयति च।
अतो देवेशोऽयं दशरथसुतायेत शुभदः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

72. पवित्रोत्सवः

सपर्यातात्पर्यान् प्रतिदिन. मभिष्ठावनिरतान्
कदाचि. ज्ञामित्वा. दलसकलुषात् कुण्ठितवतः।
पवित्रीकर्तुं स्वान् परिचरणानुत्सवयते
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

73. पूर्वोत्सवः

समस्ते विश्वेऽस्तं प्रलयसमये याति भयदे
अनन्तोऽयं नौकाविहरणमुखात् रक्षति हरिः।
तत् स्मारं स्मारं पूर्वनमह. माचारयत् भोः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्।।

74. पद्मावती परिणयः

निरालम्बात् कुण्ठारहित. निजलोकात् परिणयन्
सुकर्मा श्रीवासो भुवनतल. मायाति रमया।
महासौभाग्यार्थं परिणय. महो पश्यत जनाः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्।।

75. पुष्प कवची

यदीयोरो वीर्यात् कठिन. मुच्चितं पेशल. मिदं
विभातु प्रेयस्या निवसनकृते पुष्पकवचम्।
अत. इश्रधाऽस्थाभ्या. मुपहरत सौम्यप्रकृतये
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्।।

76. देवालय मार्जनम् (कोयिल् आळ्वार् तिरुमञ्जनम्)

मुहूर्ते साहस्रं चलति भजतां दर्शनपथे
तदीयं प्रत्यब्दं मलिनहरणार्थाय भगवान्।
अगारं यो मार्ष्टि श्रुतिपठनपुण्याहविधितः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्।।

77. अभिधेयक अभिषेकः ज्येष्ठाभिषेकः

अभिध्येयो देवः च्युतिरहितभावेच्छुविदथैः
स शुक्रे ज्येष्ठामे सुभग.मभिषेच्येत विबुधैः।
अयं वस्ते वज्रं कनकमणिवर्म त्रिदिवसे
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

78. वज्रकवचधारी

दधानो देवेशः कुलिशखचितं वर्म रुचिरम्
मनोज्ञं शुक्राभं रिपु.दर.शमं दृश्यत इह।
अशोषश्री.स्नेधाव्यथनभि.दुपेन्द्रो विजयते
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

79. स्वर्णकवचधारी

पवित्रं सौवर्णं सचति यदुवंशाधिपवरो
धगद्वैवेयालीं विधरति च साम्राहुकवरः।
निसर्गोद्भूतस्वं प्रकटयति दारिद्र्यदहनः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

80. मौत्तिककवचधारी

शुचित्वं शुक्लत्वं वचसि मनसि स्वच्छकरणे
यदा वाज्ञेस्त्रिनग्धं शुभवरदरूपं ब्रज विभुम्।
त्विषाऽयातो मुक्तामणि कवचधारी सितयशाः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

81. सुप्रभात सेवा

सुयोगं सौभद्रं प्रतिदिनमभीषन्ति जनताः
तदर्थं प्रत्यूषे मह मुररिपुं शास्त्रविधिना। (मह - पूजायाम्)
शुभोदक्षा तस्माद्द्वतु परिचर्योषसि कृता
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्।।

82. तुलसीमालार्पणम् (तोमाला)

अनारोग्यं हातुं रचय तुलसीदाम सुधिया
अलङ्कारं विष्णोः पदयुगपुटे धेहि नियतेः।
ततः पत्रं भक्त्या गिल भव शतायुर्हरियं (हरिः - रोगहरः)
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्।।

83. अर्चनम् - पाशुरगानम्

यदीयेज्यां प्रेषां महिमनि चिकीषन्ति मुनयः (महिम्नः निमित्ते)
कुलीना स्तद्वंशयाः प्रवरगुरुमार्गाऽनुचरिताः।
य मेते गायन्तो रहसि वरिवस्यन्ति शतशः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्।।

84. कल्याणोत्सवः

पुमर्थानां त्रया मनतिचरणीयौ मिथ इमौ
उदूद्वा रक्षायै हरिपदरजोऽलङ्कृततनू।
वधू रेतं भर्ता वहतुविधिनाऽसेव्य तरतः (वहतुः - विवाहः)
स्वसिद्धां गोविन्दो द्व्यरहित संस्थां प्रदिशताम्।।

85. डोलोत्सवः

मनो डोला ध्रौव्यात् विचलति विनिश्चेयविषये
यतो खिन्ते भीते. मनसिजविघाताद् दरहरः ।
सजानि. निष्कामो विरमतु स डोलोत्सवसुखी
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ॥

86. एकान्त सेवा

अनेकान्तं स्वान्तं चेत् मुखरयति नानाग्रगमनम्
अतो देवं नक्तं कलयत स बन्धु. निंजजनः ।
सपर्येयं निद्राप्रलयगतिपूर्वा भवतु वः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ॥

87. सहस्रदीपालङ्कारः

सहस्रं दीपानां दिशाति परिवेषं भगवतः
स्वतोविभ्राजत्वं मननयति पीतार्चिरतुलम् ।
परीत प्राकाश्यं बुधजनगणा उद्धवमुखात्
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ॥

88. इन्दुवासरे चतुर्दशकलशाभिषेकः

विवक्षा सङ्घाया यदि भुवनगोलस्य सवयः
चतुर्दश्याचक्ष्व प्रभुरमुकसर्गं प्रततवान् ।
चतुर्दश्यापूर्ण-स्रुतसलिलसिक्तो विजयते
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ॥

89. भौमवासरे अष्टदल पद्माराधनम्

अहिंसा दान्तिवै दयनमपि पुष्पं प्रियकरम्
क्षमा ज्ञानं शान्तिः सुम.मपि तप.स्सत्यवचनम्।
प्रभो.रच्चायै स्याद् गुणगण.मभीप्स.न्नय.महो
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

90. सौम्यवासरे सहस्रकलशाभिषेकः

शिशो.मर्दु खातौ स्नपयत उभौ देह.मभितः
पिता मातेत्थं यः शुचिकलश साहस्र.जलतः।
शुचिस्सन् न.शुच्यै स्नपन.मनुमन्येत जनकः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

91. गुरुवासरे चित्रान्ननिवेदनम् (तित्रिणीरसाक्तस्य अन्नस्य निवेदनम्)

अमत्रे शाल्यन्नं सहलवण.माष्ठस्तुतरसम्
घृताक्तं तैलेनाऽप्तुतमपि सुवस्त्रं परिजनाः।
हृषीकेशायास्मै प्रददति सुराचार्यदिवसे
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

92. वस्त्रभूषणम्

महार्घी शार्टीं सुच्छविमरुणवर्णं सुवसनम्
उभे कर्णाऽभूषे कुलिशमुकुटं सूर्यछुरिकाम्।
महामालास्तिस्तः परिदधति यस्मै स रमणः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

93. भृगुवासराभिषेकः

घटीक्षीरं शङ्खे बहुघटभरं दिव्यसलिलम्
समानीतं विप्रैः पुरुषनुतिमन्त्रैस्तु निलये।
विलोकेय श्रीशं वरदमभिषिक्तं भृगुदिने
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

94. पीताम्बरवरः

हरेरास्ते पीताऽम्बरवरमुदात्तार्थकलितम्
खमास्वादेताऽयं त्रिभुवनमहाव्यापिमहिमा।
अयं सन्ध्यार्येत त्रिकरततपीताऽम्बरवरम्
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

95. निजपाददर्शनम्

अनाच्छादे व्योम्नि प्रसृतनयनाः पण्डितवराः
यथा वीक्षन्ते तद्वरिपदमिदं पश्यत जनाः।
जगज्जन्मा देवो पदयुगलमादर्शयति भोः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

96. पुष्पयागः

त्रिधा प्रोक्तान्यागा हुतहुतविप्राहुतिविधान्
सुखं कर्तुं शक्यं हरिपदसरोजेऽर्पणविधेः।
सुपुष्पाणां यागः श्रथति मलिनं भूतवितते:
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम्॥

97. पञ्चाङ्गश्रवणम्

यदीयं श्रेयोदं चरणयुग. माश्रित्य चरते
ग्रहज्योतिस्स्तोमः शुभ. मशुभ. मापद्यत इतः ।
अतोऽङ्गिरस्थानं मा त्यजत तदु पञ्चाङ्गधरुणम्
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ॥

98. उषःकाले आस्थानसभा

यदास्थानं लोक. स्थितिहितकरं शङ्कर. मतः
प्रभाते नित्यं वे. ङ्गटपतिरशेषाऽश्रितजनान् ।
परित्रातुं युङ्गे सुलभशरणं यात सुजनाः
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ॥

99. धर्मगिरिः

समस्तोऽयं धर्मः प्रभवति हि बुद्धात् श्रुतितते:
अतो मूर्धन्यत्वात् विधरति विभु. वेदपठितृन् ।
समुत्तुङ्गायेषु द्विजवरगणान् धर्मगिरिणा
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ॥

100. मङ्गलाशासनम्

किमाशास्य ब्रूमो हरि. रवति सर्वं त्रिभुवनम्
अनेनाऽक्रान्तं तत् प्रवलति महाविष्णुपदतः । (वल- संवलने)
वय. अत् तस्याऽङ्गं स्मरण. मुपपन्नं भवति वा?
स्वसिद्धां गोविन्दो द्वयरहित संस्थां प्रदिशताम् ॥

101. मत्स्यावतारः

महाकाला. ल्लीने जलधिबहुपूरे भुवि पुरा
पुनस्सृष्टे रक्षां स इषवपु. रैच्छत् श्रुतिमुखात्।
ततो जहे सोमं दितिसुत. मशेषाऽवनचणः
जगत्त्वाणो विष्णुर्दशविधविलासः प्रदयताम्।।

102. कूर्मावतारः

श्मशानं मा भूद्धूरिति कमठनिक्षेपमुखतः
यथा यज्ञं दध्वे सुरदनुजमाथेऽचलवरम्।
महामन्थानं यो जनगणमहाऽधारसुदृढः
जगत्त्वाणो विष्णुर्दशविधविलासः प्रदयताम्॥

103. वराहावतारः

104. नारसिंहावतारः

105. वामनावतारः

उपेन्द्र.स्सञ्जातोऽदितिवरकृते वामनवटुः
महादाने धर्माङ्गर्जवहित.जगत्पालनपटोः
स्वभक्तस्य ख्यातिं प्रथयति बलेः पत्तितयतः
जगत्त्वाणो विष्णुर्दशविधविलासः प्रदयताम् । ।

106. परशुरामावतारः

यतो राजा विष्णोः प्रतिनिधिरिति प्राह निगमः
प्रजावित्तं रक्ष्यं नियत.मपराधं न सहते।
यदा मुष्णीयात् तं द्विजपरशुरामोऽर्वतु सदा (अर्व- हिंसायाम्)
जगत्त्वाणो विष्णुर्दशविधविलासः प्रदयताम् । ।

107. रामावतारः

त्यज प्राणं मानं ननु किमिह तैर् धर्मरहितैः?
उदाहारो धर्मे भवितु.मवतीर्णो रघुकुले।
जिगायाऽसौ रामो दशरथसुतो लोकगुरुराट्
जगत्त्वाणो विष्णुर्दशविधविलासः प्रदयताम् । ।

108. कृष्णावतारः

सुखं जीव्यात् लोकः पर.मिह निदानं नरजने:
महत् ज्ञानं काम्यं दिशति भगव.द्वीतवच्चनात्।
स पुत्रो देवक्याः ललितचरितो योगविभवः
जगत्त्वाणो विष्णुर्दशविधविलासः प्रदयताम् । ।

109. बौद्धावतारः

दया भूतेष्वास्ताम् सहजनिषु दानं कुरु सदा
जगद्वश्यं नश्यं सदन.सुत.लोभं त्यज सखे।
स्वशान्त्यै भिक्षुत्वं इति सपति बुद्धस्सुविमलः (सप - सम्यगवबोधः)
जगत्त्राणो विष्णुर्दशविधविलासः प्रदयताम्।।

110. कल्क्यवतारः

प्रलेपे भैषज्यं ब्रणसमशुचां नैव घटते
मलीमस्याविद्धे जगति च तनौ दग्धुमुचितम्।
स कल्की सम्भूय ग्लपयति मलं लोकविचितम्
जगत्त्राणो विष्णुर्दशविधविलासः प्रदयताम्।।

111. अहर्निशं दर्शयते

प्रजापालोऽहं सुप्रजसमिति सङ्कीर्त्य जनता
ममाऽर्चां तन्वीर.न्नहनि निशि रक्षाव्रताधिया।
सुदर्शय्या ऽत्मानं पथि पथि समव्यात्तु समये
जगत्त्राणो विष्णुर्दशविधविलासः प्रदयताम्।।

112. लक्षशः जनान् भरति

प्रवर्तन्ते जीवाः नरविहगपाथश्चरमृगाः
अदन्तीमे जीवान् तरुतृणनिकायं बहुविधम्।
यत.श्वाहारोत्पत्तिर् भवति स कलाऽधारगरिमा
जगत्त्राणो विष्णुर्बहुविधविलासः प्रदयताम्।।

ममाङ्गनन्दे हेतुः परिणमति तर्केण वयसः
यदञ्जीकाराद्वा विरहणविधानाद् विषयिणाम्।
घनाङ्गनन्दं वाचो हृदयमनसो र्वा प्रहिणुते
निदानं मद्वृत्तेः ललतु विभुरेतद्विरचनात्। । 113

विकारि संवत् फाल्गुन्यमा

24 -03-2020

वंशीकृष्ण घनपाठी

मैसूरु